

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 8 (2188) 2000 m. vasario mėn. 29 d.

Eina 44-tus metus

Melbourne

AŠ JUMS PALIEKU RAMYBĘ

kun. K.J. AMBRASAS, SJ

Dažnai kartojami šv. Mišiose žodžiai "Aš jums palieku ramybę, duodu jums savo ramybę" yra pasakyti Kristaus tada, kai jis kalbėjo savo mokiniams prieš atsisveikindamas - prieš savo mirtį ant Kalvarijos kalno. Kristaus ramybė. Be priekaištų, be nerimo, be skaudų ir kivirčių. Ramybė, kurią jis skleidė aplink save tada, kai vaikščiojo žydų keliais ir takais. Ramybė, kurios jis mokė vargšus, nelaimingus. Ramybė, kurios taip visada ieško ir negali rasti žmogus, nes jis per daug nori, pernelyg daug trokšta ir blaškosi. Jis pasimeta, susipainioja savo svajonėse ir realybėje, savo sugebėjimuose ir troškimuose. Ramybės palinkima ir tuomet, kai žmogus atsisveikina su šiuo pasauliu. Ypač ji pabrėžiama maldoje "Amžiną atilsi"... "teilsi ramybėje..."

Kaista, kad mes šioje žemėje dažnai linkę bristi į spūsį: į triukšmą, į erzelį, į nesibaigiantį nerimą. Stengiamės visokiais būdais nuslopinti savo mintį, savo sąžinės balsą, kad tik neišgirstume tyloje to balso, kuris mus taip atsargiai ir kukliai, taip bičiuliškai ir tėviškai moko, ragina ir siūlo: "duodu jums savo ramybę. Ne taip aš ją duodu, kaip duoda pasaulis" (Jn14, 27). Pasaulio, mūsų aplinkos ramybė - sekinanti, varginanti, neduodanti progos susikaupti, pagalvoti, o tik

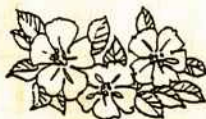
apgaulingas mirażas, kuris žadėte daug žada, bet palieka sieloje sausrą, dažnai neveltį, skausmą, tuštumą ir net vargą. Tai alinanti ramybė. Tai ne ramybė, o iščiulpianti paskutinius gerus troškimus alinimo mašina. Kodėl po miesto triukšmo ir posėdžių, mingų ir susirinkimų daugelis ieško pamiškėse trobelių, paežerėse klėtelių, paupiuose namelių? Kodėl žmogui reikia atsikvėpti, palūkti, atitrūkti? Kodėl reikia pabūti su savim? Kodėl vienuoliai, kunigai ir kiekvienas protingas katalikas bent kelias dienas per metus susiranda laiko atlikti dvasinius susikaupimus, vadinamus rekolekcijomis? Kodėl daugelyje pasaulio šalių yra specialūs namai su puošnėmis ir paprastomis koplyčiomis, specialiomis bibliotekomis ir kitais patogumais, kur gali bet kuriuo metu ir bet kokios specialybės, amžiaus žmonės suvažiuoti ir su vadovu, su pasirengusiu tam darbui dvasios tėvu ar net pasauliečiu atlikti trijų, penkių, aštuonių ar net viso mėnesio - trisdešimties dienų - dvasinį susitelkimą: gali žmogus atitrūkti nuo savo reikalų, rūpesčių, įprastos ir kartais įkyrios aplinkos, pabūti su Kristumi, pabūti gamtoje, paklausti, ką šneka vėjas, ką pasakoja savo giesmėmis paukščiai, ką byloja tas niekadosis neišsemiantis ir niekadosis nepasenstantis savo

gilumu ir išmintimi šv. Rašto - Gerosios Naujienos - puslapis...

Koks gražus pasisveikinimas, kai žmogus įžengia į kieno nors namus: "Ramybė šioms namams" arba: "Taika ir ramybė šių namų gyventojams". Ar su ramybe vaikštau į namus? Einu į darbą, į mokslą, į kelionę, į poilsį? Ką nešioju savo širdyje ir ką daliju žmonėms? Šeimos ar bendruomenės nariams? Ar ramiu savo žvilgsniu, ramiu žodžiu ir ramumu kupina tyla pakenčiu kitus, kuris triukšmauja, kivirčijasi, be reikalo ir be atvangos tauškia, kas reikia ir nereikia? Kas mano širdyje gyvena? Ar mano mintis pakyla bent kiek nuo to amžino triukšmo, kurio apimti žmonės dažnai verčiasi per galvą, kad tik daugiau uždirbti, kad tik daugiau turėti, kad tik kitus pralenkti, kad tik nepasiduoti?

Jei mano širdyje gyvena ramybė, tai kokį džiaugsmą turi kelti kiti Kristaus žodžiai: "Nėra didesnės meilės, kaip gyvybę už draugus atiduoti" (Jn 15, 13). Ar mano ryžtas, mano puoselėta ramybė gali žengti tokį žingsnį? Ar apie tai pagalvoju?...

"L.L."

Tarnauti Dievui ir žmogui

Pašvęstasis gyvenimas turi pranašiską uždavinį *priminti Dievo skirtą žmonėms planą* ir jam tarnauti. Tai skelbia Raštai ir matyti atidžiai stebint apvaizdingo Dievo veikimo istorijoje ženklus. Šis planas skirtas žmonijos gelbėjimui ir sutaikinimui. Norėdami deramai atlikti tą tarnybą, pašvęstieji privalo giliai pajusti Dievą ir pastebėti savo laiko iššūkius, su Šventosios Dvasios pagalba suvokdami gilią teologinę jų prasmę. Juk istoriniuose įvykiuose dažnai slypi Dievo raginimas darbuotis pagal Jo planus, aktyviai ir veiksmingai įsijungiant į mūsų meto įvykius.

Susirinkimas primena, jog laiko ženklai skirtini pasiremiant Evangelija, kad būtų galima "atsakyti į amžinai žmonių keliamus dabartinio ir būsimąjo gyvenimo prasmės bei jų tarpusavio ryšio klausimus". Taigi reikia atverti sielą vidiniams Šventosios Dvasios, kuri ragina atskleisti gilią Apvaizdos planų prasmę, nurodymams. Ji skatina pašvęstąjį gyvenimą ieškoti tinkamų būdų naujoms nūdienos problemoms spręsti. Tik žmonės, pratę visame kame primiausia ieškoti Dievo valios, mokės ištikimai Dievo nurodymus atskleisti ir drąsiai juos vykdyti, šią veiklą derindami tiek su pirmine charizma, tiek su konkrečios istorinės situacijos reikalavimais.

Taigi pašvęstasis gyvenimas nesiriboja vien laiko ženklų atpažinimu, jis sudaro ir vykdo naujus evangelizavimo projektus, pritaikytus nūdienos situacijoms. Visa tai daro tikrai tikėdamas, jog Šventoji Dvasia net ir sunkiausiems klausimams gali pasiūlyti tinkamus atsakymus. Čia gera būtų priminti tai, ko mokė didieji apaštalavimo veikėjai: reikia pasitikėti Dievu taip, lyg viskas priklausytų tik nuo Jo, ir dirbti taip, lyg viskas priklausytų tik nuo mūsų. LRTV

EVANGELIUM VITAE

Prieš penkerius metus paskelbta Popiežiaus Jono Pauliaus II-ojo enciklika "Evangelium Vitae" buvo iš tiesų svarbus šiuolaikinės Bažnyčios magisteriumo dokumentas. Jame ne tik buvo pakartotas ir naujais šiuolaikiniais antropologijos mokslų argumentais papildytas aborts ir eutanazijos pasmerkimas, bet taip pat aiškiau suformuluoti kiti tradicinio Bažnyčios mokymo teiginiai, ypač liečiantys mirties bausmę. Jei iki "Evangelium Vitae" pasmerkimo mirties bausmė buvo tam tikra prasme toleruojama kaip neišvengiama visuomenės savignyos priemonė, tai šioje Popiežiaus enciklikoje buvo besąlygiškai pasisakyta prieš mirties bausmę. Po "Evangelium Vitae" paskelbimo prireikė šiek tiek pakeisti keletą metų anksčiau išleistą Naująjį Katalikų Bažnyčios katekizmą, kurio pirmojoje laidoje mirties bausmė dar nebuvo kategoriškai smerkiama.

Vis dėlto, svarbiausia, kad ši enciklika tarsi sukaupe ir sintetiškai pakartojo visą dviejų tūkstančių metų Bažnyčios istorijoje gyvavusių ir įvairiomis progomis pareikštą mokymą apie žmogaus gyvybės

(Nukelta į 2-trą psl.)

ISTORINĖS KERNAVĖS VAIZDAS, kuriame matyti kapinės, piliakalniai, Neris. Senovės Lietuvoje Kernavė buvo valdovų centras, tarnavęs ir krašto gynybai. Kai kurie istorikai mano, kad tai buvusi Mindaugo pilis
Voruta
Nuotr. V. Kapočiaus

RUSŲ KARIAI KVIEČIAMI Į LIETUVĄ

Tadas IGNATAVIČIUS
Siūlo priglauti Rusijos
karius

Tautinėms mažumoms atstovaujantis Lietuvos piliečių aljansas nusprendė rūpintis, kad Čėčėnijos kare sužeisti Rusijos kariškiai galėtų gydytis Lietuvoje.

"Nusprendėme padėti žmonėms, kurie į Čėčėniją pateko ne savo valia ir ten nukentėjo. Siekiame padėti nekaltoms šio karo aukoms", - teigė aljanso valdybos pirmininkas Vjačeslavas Škilis.

Lietuvos piliečių aljansas Vilniaus savivaldybėje kartu su konservatoriais ir liberalais priklauso valdančiajai daugumai.

Nori įtkiti savo rinkėjams

Anot V.Škilio, sumanymas paremti Rusijos karius kito todėl, kad šis aljansas atstovauja tautinių mažumų atstovų interesams: "Nemažai mūsų rinkėjų yra rusai, turintys giminių Rusijoje. Todėl mes nusprendėme, kad jiems galime kaip nors padėti".

V.Škilis aiškino, kad Čėčėnijos kare invalidais tapusiems Rusijos kariams bus skirtas reabilitacinis gydymas. Aljansas mano, kad Rusijos kariai galėtų būti gydomi Druskininkų arba Birštono sanatorijose.

Tačiau V.Škilis neatmetė galimybės, jog kai kuriems kariams gali tekti suteikti ir profesionalinę Lietuvos medikų pagalbą.

Padės ir Rusijos ambasada

V.Škilis teigė, jog lėšos Rusijos karių gydymui jau renkamos.

Pasak V.Škilio, vieno jaunuolio atvykimui į Lietuvą ir jo gydymui tikimasi išleisti apie 2200 litų.

Aljanso vadovas teigė, kad jo vadovaujama organizacija neketina pati organizuoti karių, kurie gydytis Lietuvoje, atrankos.

V.Škilis teigė, jog tuo turėtų pasirūpinti Rusijos atstovybė Lietuvoje, šios šalies Užsienio reikalų ministerija ar Raudonasis Kryžius: "Mes tik paskelbsime, jog surinkome šiai akcijai pinigų. Taip pat tikimės Rusijos ambasados pareigūnų pagalbą".

Visuomenės reakcijos nebijo

Lietuvos piliečių aljanso vadovas mano, jog ši iniciatyva neturėtų sulaukti visuomenės ir oficialios valdžios prieštaringo.

"Manau, kad Lietuvos žmonės supras, kad tiems kariams reikalinga pagalba. Be to, mes šią akciją rengiame civilizuotais metodais, tai nėra jokia slapta operacija. Viskas daroma viešai, laikantis šalies įstatymų", - pabrėžė tautinių mažumų politikas.

Kyla pasipiktinimo audra

Lietuvos piliečių aljanso pareiškimas jau sulaukė prieštarų vertinimų.

Seimo narys Stanislovas Buškevičius mano, jog šia akcija turėtų susidomėti Lietuvos saugumo tarnybos: "Tai aiški provokacija, kurios tikslas - parodyti pasauliui, kad mes globojame čėčėnų žudikus". Parlamentaras teigė, kad visus Rusijos karius reikia teisti už karo nusikaltimus.

"Kaip galime gydyti okupantus? Juos reikia teisti tarptautiniame tribunole, o ne gydyti. Gal jau sulauksime pasiūlymų priglauti ir Brazilijoje besislapstančius nacių", - stebėjosi S.Buškevičius.

Siūlo rūpintis civiliais

Parlamentinės ryšių su Čėčėnija grupės pirmininkas Seimo narys Rytas Kupčinskas, dabar gulintis ligoninėje, įsitikinęs, jog Lietuva pirmiausia turėtų svarstyti galimybę suteikti humanitarinę pagalbą nuo karo nukentėjusiems civiliams gyventojams.

Konservatoriaus R. Kupčinsko nuomone, Rusijos kariais turėtų pasirūpinti šios šalies institucijos: "Tai - Rusijos reikalas, kas, jei ne ji, turi rūpintis savo sužeistais kariais".

Seimo nariui šis Lietuvos piliečių aljanso siūlymas atrodo įtartinas.

Tačiau kitas konservatorius Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Audronis Ažubalis, apie Piliečių aljanso organizuojamą humanitarinę misiją išgirdęs tik iš "Lietuvos ryto", tvirtino, jog tai gali būti priešrinkiminiai žaidimai.

A.Ažubalis teigė kol kas negalys smerkti šios akcijos. Jo teigimu, Rusijos kariai nėra kalti dėl šio karo. "Jie tėra tos baisios politikos įrankis".

"L.R."

Kauno medikai ryžosi unikaliai operacijai

Širdies chirurgas R. Benetis vadovavo Kaune atliktai unikaliai operacijai.
L. Brundzos nuotr.

Dovilė KAMARAUSKIENĖ

Kauno medicinos universiteto klinikose (KMUK) atlikta unikali operacija.

73 metų kaunietė sirgo išplitusiu skrandžio vėžiu. Jai būtinai reikėjo atlikti sudėtingą skrandžio šalinimo operaciją. Be to, ši moteris sirgo išemine širdies liga, ir medikai nusprendė atlikti koronarų šuntavimo operaciją.

Neatlikus koronarų šuntavimo, pacientė nebūtų atlaikiusi skrandžio operacijos.

Tačiau koronarų negalima buvo operuoti esant vėžiui.

Didelė KMUK chirurgų brigada, vadovaujama garsaus širdies chirurgo docento Rimanto Benečio, ryžosi abi operacijas atlikti vienu metu.

Tai buvo pirmoji tokia unikali operacija Lietuvoje.

KMUK širdies chirurgai pradėjo daryti kompleksines operacijas ir su kitų sričių medikais.

Labai svarbią pagalbą širdies chirurgai pradėjo suteikti neurochirurgams, šiems atliekant smegenų operacijas.

Kai širdies chirurgai sustabdo paciento širdies veiklą, kraujo cirkuliaciją, tada neurochirurgai gali operuoti galvos smegenų kraujagyslių patologiją, kadangi jiems netrukdo kraujavimas. Po vienos tokios Kauno medikų operacijos ligonis ryta jau sėdėjo lovoje ir kalbėjo. Anksčiau jis to nepajėgdavo daryti.

Tačiau sudėtingiausios širdies operacijos KMU klinikose nuo vasario 6-osios bus sustabdytos dvi mėnesiams. Kardiologijos klinikos vadovas, Europos širdies kraujagyslių sąjungos narys docentas R. Benetis išvyksta dirbti į Švedijos Umėjo universitetą ligoninę, kur jis kviečiamas atlikti sudėtingų širdies operacijų.

Iš Švedijos R. Benetis išvyks į Indiją, į Madraso universiteto medicinos centrą, kur jis yra kviečiamas operuoti, taip pat konsultuoti šios šalies medikų.

R. Benečio atliekamos sudėtingos širdies operacijos yra sulaukusios tarptautinio pripažinimo ir apdovanojimų.

"L.R."

Ar reikia Lietuvai 40 partijų

Vytautas ŠEŠTOKAS

Tikriausia pastebėjote, kad Lietuvoje veikia 35 registruotos politinės partijos. (Paskutiniu metu jų dar pagausėjo. - red.) Dažnai vyksta partijų "vedybos", "skyrybos" "pakasynos" ir t.t. Lietuviai, gyvenantys išeivijoje, dažnai stebisi tokia partijų gausa Lietuvoje. Amerikos ar Kanados demokratinėje sistemoje yra 2-3 partijos (respublikonų, demokratų, reformų ar pan.) kurias gyventojai pasirenka, rinkdami prezidentą, senatorius, kongresmenus ir kitus valdžios pareigūnus.

Lietuvos didžiosiose partijose jaučiamos pasikeitimų nuotaikos.

Suskilo socialdemokratai, atsirado krikščionys demokratai "modernistai", nesutaria konservatoriai. Centristai ieško idealiausių savo rinkimų sarašų variantų, nes tikisi, kad surinks daugiausiai balsų būsimuosiuose savivaldybių ir Seimo rinkimuose.

Mažesnės partijos irgi nesnaudžia: liberalai "susituokė" su populiariuoju ekspremjeru Rolandu Paksu, koalicijas bando sudaryti valstiečiai, jaunalietuviai, demokratai ir krikdemų sąjunga. Kalbama, kad susijungs Kazimieros Prunskienės Naujosios demokratijos - moterų partija bei Artūro Paulausko "Naujoji sąjunga" (socialliberalai). Susikūrė Vidmanto Žiemelio ir Laimos Andriekienės "Tėvynės liaudies" partija. Apie visus šiuos procesus dažnai rašo spauda, kalba radijas, rodo televizija.

Lietuvos teisingumo ministerijos registro skyriaus sudarytame saraše yra įvairiausių, įdomių, dažnai visai negirdėtų vardų: Protėvių atgimimo, socialinio teisingumo ir tiesiog Teisingumo partijos. Pagal Lietuvos įstatymus, visos oficialiai įregistruotos partijos turi teisę kelti kandidatus rinkimuose į savivaldybes ir Seimą. Tiesa, už tai

reikia mokėti kelių tūkstančių litų užstatą. "Mažosios" partijos, kurios neišgali sumokėti, rinkimuose nedalyvauja.

Statistika rodo, kad politinių partijų nariai sudaro tik maždaug 4 proc. balsų teisę turinčių Lietuvos gyventojų. Didžioji dauguma "partiečių" priklauso konservatoriams, krikdemams, socialdemokratams ir LDDP.

"Dirva"

EVANGELIUM VITAE

(Atkelta iš 1-mo psl.)

šventumą. Popiežius priminė, kad žmogaus kiekvieno gyvenimą turi savo nepakartojamą ir kilnią vietą dieviškame kūrimo ir išganymo plane, kad kėsindamasis į gyvenimą žmogus kartu daro ir nusikaltimą prieš kitą žmogų, ir priešinasi Dievo - gyvenbės ir mirties Viešpaties tvarkai. Ši enciklika nebuvo, kaip kartais manoma teigti, tik Popiežiaus atkirtis šiuolaikinei sekuliarizuotai Vakarų kultūrai, kuriai asmeninis komfortas yra svarbiau už gyvenimą. Popiežiaus dokumento akiratis yra kur kas platesnis negu paprasta polemika su moralinių pamatų vis labiau netenkančia šiuolaikine kultūra.

LRTV

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355.

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJS LIETUVIŲ KATALIKŲ
FEDERACIJA

Redaktoriai: Edvardas Šidlauskas ir Valentinas Čižauskas.

Prenumeratos kaina metams Australijoje \$45 dol., Europoje ir Amerikoje paprastu ir oro paštu \$120 Aust. dolerių. Atskiras numeris \$1-50. Skelbimai už skilties vieną cm. \$3. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų ir pasirašytų straipsnių turinį neatsakome. Redakcija korespondencijas trumpina ir taisy savo nuožūra.

Mūsų Lietuvą užviešpatavo ne tik ekonominė krizė. Žmonės jau prarado pasitikėjimą valdžiom, politikais, demokratine santvarka ir ateitimi. Sumišę nebežino ką daryti. Vietoje racionaliai ieškoti išeities, juos yra apėmęs pyktis ir nevilts, kuri yra suparalizavusi mūsų tautą. Pradėjome jaustis menkaverčiai ir bejėgiai, kuriuos visi aplenkia. Tai tikrai pavojinga padėtis, kurios pigiais pagražinimais ir tuščiais pasigyrimais išspręsti negalėsime. Laikas susimąstyti ir dar giliai ir nuodėrdžiai.

Istorija, aktyviai dalyvaujant visai tautai, padėjo mums atgauti nepriklausomybę beveik su visa etniniai lietuviška teritorija. Beliko tik gerai šeimininkauti ir kurti šviesią ateitį. Nedvejodami pasirinkome demokratine santvarką. O tai reikiama, kad turime laikytis jos principų: gerbti asmeninę laisvę, lygybę ir gyventi broliškai. Tų principų įgyvendinimui neužtenka laisvų rinkimų. Tam yra reikalinga minimali kultūra valdančiųjų ir valdomųjų. Vėl žmonių kultūra yra išdava ne vien studijų universitete. Ji daug priklauso nuo inteligencijos ir jos išnaudojimo. Pasidairę aplink matome, kad daug demokratinį šalių gerai tvarkosi ir progresuoja. Bet dar daugiau skursta. Tas milžiniškas skirtumas glūdi kultūros lygyje, kuris paskutiniu atveju yra visad žemesnis.

Demokratinė santvarka sudaro individui palankias sąlygas dirbti, kurti ir jaustis patenkintu gyvenimu. Bet ji ir ipareigoja visuomenės narius gerbti tos santvarkos principus. Tos sąlygos neatsiranda pačios. Jas kuria laisvai išrinktos valdžios. O kad jos tai padarytų, reikia, kad į valdžią patektų tik patys sumaniausi asmenys. Visuomenės nariai atsakingi už tokių vyrų ar moterų išrinkimą vadovauti valstybei. Atseit, demokratija klestės tik tada, kai visuomenė ir jos išrinkta valdžia sugebės atlikti savo pareigas.

Kai gyventojai nesugeba racionaliai vertinti pretenduojančių į valdžią, jie gali pasikliauti pigia rinkimine propaganda ir atiduoti balsus už visai nekompetetingus asmenis, ypač jei tie sugeba paslėpti savo tuštumą tuščiais pažadais ir propaganda. To išdava būna gana skaudi. Patekę į valdžią oportunistai dažnai padaro daug žalos valstybei, atseit, visiem gyventojam.

Matome, kad bendra tautos kultūra yra svarbiausias sveikos demokratijos ramstis.

Nepaslaptis, kad šalyje matome netvarką pačioje valdžioje (administracijoje), nesugebėjimą spręsti krašto problemų, intrigas, korupciją, netinkamą prezentaciją užsienyje, nesusigaudymą ekonomijos klausimuose ir dėl to nuolatinį lindimą į skolas, visai netinkamą privatizaciją, visuomenės padalinimą į vargšų ir "elito" grupes, idealų stoką, nenusimanyimą, kur ir kokie yra šalies vidaus ir užsienio siekių prioritetai, šlubuojantį švietimą. Mūsų vadeivos labai išdidūs elgesyje su savo žmonėm, bet kartu baudžiauninkiškai lankstosi kiekvienam užsieniečiui ir daro jam kraštui nepriimtinas nuolaidas. Demokratiškai renkame savivaldybių ir seimo atstovus, na ir prezidentą, bet civilizuotos demokratijos dar nesame sukūrę! Iš to matosi, kad bene mums ko nors trūksta. Susigėdinę stebime, kaip mus aplenkia kitos dvi Baltijos

LIETUVIŲ MİSLĖ

Rašo dr. Jonas KUNCA, M.D.

valstybės, turinčios didžiulę svetimtaučių problemą. Aplenkia net ir lenkai. Kas čia yra su mumis atsitike? Tarpkario laikais mūsų tauta įrodė, kad ji sugeba neblogai tarytis net ir išleisdama daug gnybai dėl problemų su lenkais. O dabar sekanti karta to padaryti staiga neišgali. Kodėl tas staigus neigiamas pasikeitimas? Prie Smetonos buvo daugybė beraščių, o dabar dauguma vaikščioja su universiteto diplomais. Tiesa, reikia pripažinti, jog Smetona sugebėjo vadovauti. Turėjo jis ir neblogą padėjėją - Tubelį, kuris nebūdamas ekonomistas sugebėjo išlavruoti net laike 1930 metų pasaulinės krizės. O dabar mūsų diplomuoti ekonomistai kaip baisiai "nuvaldė" šalį...

Čia turime grįžti prie bendros tautos kultūros, kuri savo ruožtu priklauso nuo kiekvieno visuomenės nario inteligencijos, atseit nuo jo protinio pajėgumo ne tik mokytis, bet ir prisitaikyti prie dažnai besikeičiančios aplinkos, nuo sugebėjimo teisingai vertinti įvykius

ir asmenis ir padaryti tiksliai išvadas. Tas protinis pajėgumas yra paveldimas. Tik jo maždaug trečdalis įgyjame besimokydami namuose, mokykloje, skaitydami geras knygas, santykiudami su aukštesnės kultūros asmenimis. Dideleje visuomenėje, kaip tautoje, yra svarbus inteligencijos vidurkis. Mat, pagal statistikas, masėje yra apie 10 proc. silpnapročių, apie 5-10 proc. labai gabiių, o bendrai imant, apie 50 proc. vidutinio gabumo. Ilgai teko ieškoti studijų davinių apie mūsų tautos inteligencijos vidurkį palyginant jį su kitais europiečiais. Pagaliau tokią radau. Tai vieno amerikiečių specialisto inteligencijos testų rezultatų tabelė. Jis tyrinėjo inteligencijos laipsnį mokyklinio amžiaus vaikų visų didesnių tautybių, gyvenančių JAV. Rezultatų tebeleje lietuviukai gavo 97,4 proc. inteligencijos vidurkį. Vokiečiai - 98,5 proc., rusai ir lenkai po 90 proc.. Labai gabiių mūsų tarpė buvo 6 proc., o neinteligentų - 10 proc. 468 vaikų testai rodo, kad mūsų tautiečių protinis pajėgumas

yra panašus į vokiečių ir amerikiečių, bet aukštesnis negu mūsų rytų kaimynų. Nors sovietai sunaikino daug gabiių lietuvių, ir dėl to tas bendras inteligencijos vidurkis galėjo kiek sumažėti, visgi prigimtų gabumų sumas turėtų užtekti aukštos civilizacijos išvystymui ir savarankiškam valstybės gyvenimui vesti.

Paskutinių 10 metų patirtis rodo, kad rinkėjai ir partijos nesugebėjo išsirinkti sugebančių valdyti kandidatų. Administracija dėl to pateko į korumpuotų neišmanėlių rankas, kurie darė paslaugas sau ir draugam valstybės sąskaiton ir nuskurdino šalį, palikdami ją be tinkamos administracijos. Ta skaudi patirtis parodė, kad mes per ilgai leidome save suvedžioti. Mūsų tauta turi pakankamai prigimtų gabumų, kurių iki šiol neišnaudojome valstybės atstatymui ir savo gerovei. Laikas atbusti prieš artėjančius rinkimus.

Dar reiktų priminti, kad gerų kandidatų reiktų ieškoti minėtų 6 proc. gabiių mažumoje. Negabus asmuo vargu bus sumanus vadas ar kitos rūšies viršininkas. O išsirinkę sumanią valdžią, jai turime padėti išbristi iš dabartinių bėdų.

Užplanuota paininga

Ne pirmą kartą Lietuvoje vyksta keisti, į sveikos logikos rėmus netelpantys reiškiniai. Tačiau dabar, artėjant savivaldybių rinkimams, jų ypač pagausėjo. Net ne itin užmaskuotos prokomunistinės ir proimperialinės jėgos, išnaudodamos savo gana nemenką įtaką didžiajai žiniasklaidai ir valdžios struktūrų ištižimą, bando valdyti Lietuvos piliečių nuomonę, primesti jiems absurdiškas išvadas bei sprendimus.

Berods jau niekas neginčija, kad didžiausią smūgį Lietuvos ūkiui sudavė Rusijos krizė, jos nesugebėjimas sąžiningai dirbti ir atsiskaityti su verslo partneriais. Nežiūrint tuo metu valdžioje buvusio G. Vagnoriaus užkeikimų ir prisiekinių, jog Lietuva nepajus tos krizės poveikio, iš tikrųjų nebuvo jokių galimybių išvengti labai skaudaus smūgio. Daug Lietuvos gamybinių įmonių ir prekybos organizacijų beveik visą savo veiklą kreipė į Rusijos rinką. Jų vadovams tokia kryptis atrodė gerai žinoma ir patogi: beveik

neriekia rūpintis gamybos modernizavimu - Rusijoje dar kurį laiką buvo galima parduoti ir prastesnės kokybės prekes, kurios Vakaruose neišlaikytų konkurencinės kovos įtampos. Rusijoje niekas per daug netriukšmauja, šiek tiek pažeidus verslo sutarčių sąlygas: nesilaikant numatytų kokybės reikalavimų, prekių pristatymo terminų ir pan. Tačiau imperijos rinkai sužlugus, už nerūpestingą ligišolinį gyvenimą teko skaudžiai atkentėti Lietuvos biudžetui. Įmonės bankrutavo arba buvo priverstos susiaurinti verslą, labai išaugo bedarbių.

Ūkio nesėkmių našta Rusija dar labiau padidino, kėsindamasi į energetiką. Pagal pokomunistiniame pasaulyje išbandytą būdą, perimamos įmonės pirmiausia sužlugdomos, įklampinamos į sunkiai pateisinamas skolas, o paskui pasiglemžiamos. Toks kelias labai ryškiai buvo pritaikytas, norint pasisavinti "Mažeikių naftą". Ypač didelius nuostolius ne tik šiai įmonei,

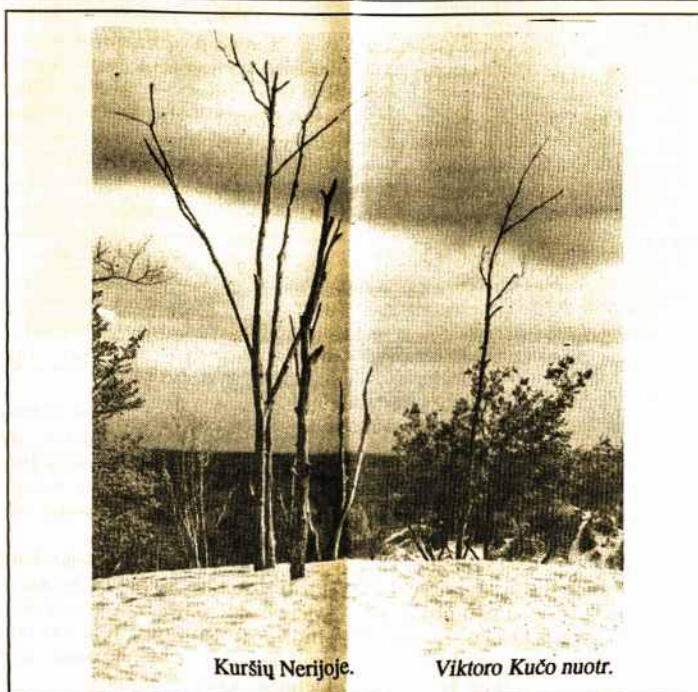
bei ir visam Lietuvos biudžetui padarė daugkartinės žaliavos tiekimo pertraukos. Ką būtų reikškęs Lietuvai pasidavimas Maksvos spaudimui, daug aiškinti nereikia. Kuo baigėsi sovietų bazių įkurdinimas ketvirtojo dešimtmečio pabaigoje, Baltijos valstybių žmonės dar gerai atsimena.

Būtų visai suprantama, jei Lietuvos visuomenė galutinai suvoktų, kokia nepatikima vadinamoji "rytietiška" verslo kryptis, ir savo apmado strėles laidytų į apsilėidimo bei korupcijos sugrauztą Rusiją, vėl pasukusią karinių nusikaltimų keliu. Tačiau pastoviai sekant didžiąją žiniasklaidą, susidaro visai priešingas įspūdis. Diena iš dienos žmonėms pastoviai peršamas požiūris, esą dėl ūkio nesėkmių nei iš šio, nei iš to kalti... Vakarai. Labiausiai kaltinama "Williams", nors ši kompanija, įsigijusi vos trečdalį įmonės akcijų, dar tik pradeda dirbti Mažeikiuose. Kol kas svarbiausias jos uždavinys yra ne apsirūpinimas žaliava, kaip daug kas kartoja. Pastarųjų mėnesių įvykiai rodo, kad šią ūkinę problemą galima išspręsti nepalyginamai lengviau, negu išardyti visą naftos ūkį apraizgiusį korupcijos ir vagysčių voratinklį. Konvulsiški Rusijos "Lukoil" bandymai žūt būt prilįsti prie "Mažeikių naftos" valdymo taip pat liudija ne apie ekonominius, o apie politinius imperijos tikslus, apie žūbtutinį norą sustiprinti prorusiškų jėgų įtaką Baltijos valstybėse.

Tai viename, tai kitame leidinyje vis kartojama mintis: "Strateginis turtas turi likti valstybės rankose". Bet juk taip jau buvo! Sovietų laikais viskas buvo suvalstybinta, o kokie tokio, atsiprašant, ūkininkavimo rezultatai, pasaulis žino. Ar susigaudys lietuvių tauta, kad norėtų pasukti istorijos ratą atgal?

"Dirva"

Jau visai priartėjęs Didysis Jubilejus mums visiems primena, kad kiekvienas krikščionis kviečiamas dalyvauti didžiajame piligrimystės žygyje, kurį ėjo ir dar tebeeina istorijoje Kristus, Bažnyčia ir žmonija.

Kursių Nerijoje.

Viktoro Kučo nuotr.

KGB ŠMĖKLA - ĮSTATYMO VARŽTUOSE

Rita GRUMADAITĖ
Vida SAVIČIŪNAITĖ

Pusmetis atlikti išpažinti

Buvę sovietinių specialiųjų tarnybų slaptieji bendradarbiai turi lygiai pusę metų prisipažinti apie savo veiklą - vasario 1 d. įsigaliojo KGB informatorių iliustracijos įstatymo nustatyta tvarka, leidžianti įteisinti savanorišką prisipažinimą ir tokių asmenų apsaugą.

Tarpžinybinės komisijos pirmininkas, Valstybės saugumo departamento valdybos viršininkas Vytautas Damulis sakė, kad dar iki įstatymo įsigaliojimo į jų tarnybą kreipėsi žmonės, norėdami prisipažinti.

Nuo metų pradžios į Lietuvos saugumą jau kreipėsi apie 20 žmonių, okupacijos metais bendradarbiavusių su KGB.

Rašytojas buvo pirmasis

Prieš 10 metų, tuoj pat po nepriklausomybės atkūrimo, rašytojas Romualdas Granauskas atskleidė savo paslaptį. Tuomet rašytojas spaudoje prisipažino, kaip buvo verčiamas dirbti KGB.

"Kas jau nenorės, tas ir neateis, - sakė išgarsėjusių knygų "Duonos valgytojai", "Gyvenimas po klevu" autorius R. Granauskas apie iliustracijos įstatymą - Kas turi ką nuslėpti, tas nuslėps".

Rašytojas įsitikinęs, kad tikrųjų agentų sąrašų "mušamųjų fakultetas prie konservatorijos" (taip sovietmečiu Vilniuje dažnai buvo vadinamas KGB pastatas, esantis šalia Muzikos akademijos) Lietuvoje nepaliko.

Paklaustas, kodėl ryžosi tuo laiku gana drąsiam žingsniui prabilti apie ryšius su KGB, R. Granauskas atsakė: "Žmogus turi sąžinės. Pasakiau, kad ir mane tampė. Tokiais ryšiais yra sutepta daugybė žmonių".

KGB išprievartauti žmonės

Pasak rašytojo, KGB tai specialiai darė: "Pavyzdžiui, sėdime kavinėje su draugais trise. Išėjame nei svirduliuodami, nei persigėrę. Privažiuoja mašinėlė, mane capt ir - į Vasaros gatvę (psichiatrijos ligoninė). Paskui nei į užsienį išvažiuosi, nei kokį pareiškimą padarysi, nei su disidentais gali susisiekti - parašyta, kad beprotis esi".

Rašytojas teigė, kad jis nebuvo kadrinis darbuotojas.

Kiek pamena rašytojas, jo poelgio reikalingumu subejojo gal koks vienas, bet ne daugiau.

R. Granauskas tada sulaukė sveikinimų, netgi gėlių nuo visai nepažįstamų žmonių. Jis ir dabar įsitikinęs, kad taip vertėjo pasielgti, nors jokie įstatymo tada dar nebuvo.

Prisipažinimo neužtenka

Tačiau VSD atstovo V. Damulio teigimu, tai, kad R. Granauskas viešai prisipažino bendradarbiavęs su KGB, rašytojo neatleidžia nuo pareigos dar kartą susitikti su VSD darbuotojais, užpildyti specialią 30 klausimų anketą, atsakyti į kitus klausimus.

Valstybės saugumo departamentas yra sudaręs susitikimų grafiką, o vietą pokalbiui gali būti pasirinkti suinteresuotas asmuo. VSD padės užpildyti anketą ir patikrins pateiktus duomenis.

Arkivyskupas S. Tamkevičius ragino prisipažinti visus buvusius slaptus KGB talkininkus - ir kunigus, ir tikinčiuosius.
R. Jurgaičio nuotr.

Sudarytai tarpžinybinė komisijai pavesta įvertinti buvusiųjų slaptųjų bendradarbių veiklą, sudaryti jų įslaptintą sąrašą bei spręsti, ar būtina gautus duomenis skelbti viešai.

Jei žmogus nuslėps praeitį ar bandys suklaidinti, informacija apie jo ryšius gali būti skelbiama "Valstybės žiniuose". Jam galima pritaikyti dešimties metų draudimą eiti tam tikras pareigas.

Politikas gynė įstatymą

"Geriau vėliau, negu niekada", - taip įstatymą įvertino Seimo pirmininko pirmasis pavaduotojas Arvydas Vidžiūnas.

Tačiau ir jis nemano, kad iliustracijos įstatymas visuomenę išgydys nuo KGB ligų. A. Vidžiūno teigimu, tiesiog visos normalios Europos valstybės, anksčiau okupuotos socialistinių režimų ar kitų valstybių, kaip Baltijos šalys, tokius įstatymus yra priėmusios.

Tačiau Seimo narys buvęs pirmosios po Kovo 11-osios Vyriausybės ministras socialdemokratas Juozas Olekas įsitikinęs, kad iliustracijos įstatymas daugiau naudos būtų davęs, jeigu būtų pradėjęs veikti iš karto po nepriklausomybės atkūrimo.

"Žmonės, kurie po dešimties metų rizikuoja netekti darbo, bus nuskriausti, pikti ar atstumti", - sakė J. Olekas, prisimindamas savo kolegos buvusio vidaus reikalų ministro Marijono Misiukonio pavyzdį.

M. Misiukonis neteko darbo Vilniaus banke, kai įsigaliojo kitas įstatymas, apribojantis buvusių KGB kadrinių darbuotojų darbinę veiklą.

Seimo nario nuomone, M. Misiukonis buvo vienas iš tų, kurie gynė Lietuvą tragiškomis 1990 metų sausio dienomis.

Dvigubos moralės žala

Nepriklausomybės Akto signataras Centro sąjungos lyderis Romualdas Ozolas pamena, kad nekart buvo mėginama pateikti iliustracijos įstatymo projektą, bet būta tiek daug suinteresuotųjų, kad įstatymas būtų nepriimtas.

"KGB agentai ir darbuotojai ugdė žmonių dvigubą moralę, kuri paveikė žmonių dvasią - viešumoje įpratino elgtis vienaip, o privačiai - kitaip", - sakė R. Ozolas.

R. Ozolas teigia, kad laiku priimti įstatymą trukdė konkretūs

žmonės, kurie šiandien identifiukuoti kaip buvę agentai ir KGB bendradarbiai. Tarp jų - ne vienas Aukščiausiosios Tarybos - Atkuriamojo Seimo narys.

R. Ozolas lauks savo kolegų prisipažinimo: "Tegul jie patys tai pasako. Galbūt po to mano santykis su jais šiek tiek prašviesės".

Iliustracijos įstatymas numato, kad nebus įslaptinami duomenys, jeigu paaiškės, kad su slaptosiomis tarnybomis bendradarbiavo Prezidentas, Seimo ir savivaldybių tarybos nariai, ministrai, teisėjai ir prokurorai.

Visuomenė netaps sveikesnė

LDDP atstovas Gediminas Kirkilas balsavo prieš iliustracijos įstatymą: "Iš naujo atveriamos senos žaizdos ir seni susipriešinimai. Visuomenė netaps sveikesnė".

Politikas neabejoja, įstatymu bus pasinaudota rinkimuose, ir pirmiausia tai padarys valdančioji partija arba jos lyderis.

G. Kirkilas nemano, kad bus daug norinčių atlikti išpažinti.

Į klausimą, ar neiškils keblumų LDDP atstovams buvusiems komunistų funkcionieriams, G. Kirkilas atsakė: "Daugiausia problemų iškils dešinesiems".

Arkivyskupas ragino kunigus

Kaune posėdžiavusi Lietuvos vyskupų konferencija, vadovaujama konferencijos pirmininko arkivyskupo Sigito Tamkevičiaus, pirmė kreipimąsi, kuriame visų rangų dvasininkai, sovietmečiu patekę į KGB voratinklį, raginami prisipažinti apie bendradarbiavimą.

Pagal įstatymą, neprisipažinę dvasininkai, ypač tie, kurie aktyviai tarnavo saugumui, bus viešinami. Manoma, kad jie nebegalės dirbti visaverčio kunigo darbo. Prisipažinusiujų likimai bus sprendžiami individualiai.

Arkivyskupo įsitikinimu, svarbiausia yra žmogaus atgaila. "Tai sunkus žingsnis, ir kunigai turi parodyti pavyzdį. Tikiuosi, kad jie pasielgs sąžiningai", - išreiškė viltį S. Tamkevičius.

S. Tamkevičius pasakojo, kaip jį patį sovietinis saugumas ne kartą kvietė bendradarbiauti: "Man siūlė studijuoti Romoje, jeig su jais draugausiu, bet aš pasakiau, kad Lietuvoje man geriausia".

Žodžiai - iš pirmų lūpų

Rašytojas, Sąjūdžio iniciatyvinės grupės narys V. Petkevičius: "Pas mus ubagai eina į valdžią, kad taptų milijonieriais".

Seimo narys R. Smetona apie didinamas "Lietuvos telekomo" kainas: "Gal jums tai nepatinka, gerbiami Lietuvos žmonės? Neniurzgėkite ir neprieštaraukite, nes galite būti apkaltinti antivakarietiška isterija, užsisklendimu nuo viso civilizuoto pasaulio, o gal net rytietiška orientacija. Telefonu mažiau kalbėkite arba sakykite, kad viskas labai gerai ir dar nesulaikomai gerėja. Gal tuomet mus greičiau priims į Europos Sąjungą".

Seimo narys centristas R. Ozolas: "Ne kas nors mums primetė finansų krizę, ne kas nors atnešė čia ją kaip gripą, mes patys ją išugdėme savo neatsakingumu, savo godumu, asmeninių interesų tenkinimo būdu".

Liberalų sąjungos pirmininko pavaduotojas E. Gentvilas: "Kuo iš Rusijos gautas doleris skiriasi nuo dolerio, gauto iš amerikiečių?"

Vilniaus universiteto rektorius R. Pavilionis apie kompanijos "Williams International" atėjimą į Lietuvos naftos ūkį: "Susidaro išpūdis, kad sau palankių sąlygų amerikiečiai kartais reikalavo "kaubojikiškai" - vos ne priremę pistoletą prie smilkinio".

Tėvynės liaudies partijos pirmininkė L. Andrikiene: "Esame pašaukti ne skraidyti padebesiais, o tvirtai stovėti ant žemės". "Lr."

Žudynės Angoloje

Pastaruoju metu Angoloje nebuvo didesnių vyriausybės kariuomenės ir sukilėlių susirėmimų, dėl to tarptautinė žiniasklaida nelabai domisi šia Afrikos valstybe, kurioje jau beveik 25 metus vyksta pilietinis karas. Apie jo pasekmes civiliams gyventojams kalbama šiomis dienomis Zimbabvės sostinėje Harare paskelbtame afrikietiško nevyriausybinių organizacijų raporte. Angolos pilietinis karas yra visiškai sužlugdęs šalies ekonomiką. Visus varganus išteklius valdžia skiria kariuomenės išlaikymui, šalies gyventojus palikdama be maisto, be sveikatos apsaugos ir be švietimo. Su civiliais šalies gyventojais nesiskaito ir sukilėliai, kurie plėšia viską kas papuola. Pasak Zimbabvėje paskelto raporto, šiuo metu maždaug 4 milijonams angoliečių grėsia bado mirtis. Angoloje nuo bado ir ligų kasdien miršta po 200 žmonių.

LRTV

KGB dirbo daug kunigų

Bendradarbiavę su KGB kunigai raginami prisipažinti komisijai ir apie tai pranešti parapijos vyskupui.

Vyskupų konferencijos pirmininkas neatmeta galimybės, kad tarp KGB bendradarbių kunigų buvo daug.

Arkivyskupas S. Tamkevičius taip pat ragina prisipažinti ir atgailauti visus tikinčiuosius, kurie bendradarbiavo su KGB. "Lr."

Įtikinėja gerais ketinimais

Vasario 3 d. Austrijos prezidentas Thomas Klestilis paskelbė, kad šalyje bus prisaiškinta naujoji vyriausybė, kurioje dirbs ir neonacių šūkių nevengianti partija.

Tuo tarpu naują koalicijos sutartį pasirašė Austrijos konservatoriai ir kraštutiniai dešinieji puolė įtikinėti tarptautinę bendriją savo gerais ketinimais.

Liaudies partijos lyderis Wolfgang Schusselis ir nacionalistinės Laisvės partijos vadovas Jorgas Haideris pasirašė deklaraciją "Atsakomybė už Austriją - ateitis Europos širdyje".

Šiuo dokumentu siekiama nuraminti pasaulį, jog Austrija lieka ištikima žmogaus teisėms ir Europos vertybėms.

Lyderiai deklaracijoje smerkia diskriminaciją ir netolerantiškumą, antisemitizmą ir rasizmą. Jie sako, jog sieks humaniškos visuomenės, kurioje visiems garantuojamos lygios teisės.

Dokumente taip pat patvirtinamas įsipareigojimas remti Europos integraciją bei užtikrinama, kad Austrija atsakingai vertins nacių aukų problema.

J.Haiderio kabinete nebus

Prieš tai Vienoje švilpiančių kelių tūkstančių žmonių miniai, J.Haideris bei W.Schusselis atvyko į prezidentūrą pranešti apie naujai sudarytą partijų vyriausybę koaliciją.

Pagal Laisvės ir Liaudies partijų pasirašytą koalicijos sutartį naujuoju Austrijos kancleriu turėtų tapti buvęs užsienio reikalų ministras W.Schusselis.

J.Haideris, skandalingai išgarsėjęs prieš keletą metų, kai pagyrė A.Hitlerio vykdytą "tvarkingą įdarbinimo politiką".

Nostalgiškuose prisiminimuose

Juozas Mikštas

*Nuo aukšto Margavonių kalno
Toli matyti, kaip ant delno:
Rimšė, Gaidė, Tverėčius, Vidžiai,
Ir Dūkštas, ežeran įbridęs,
Iš atlaidų merginą lydi
Moliakalnė, įsimylėjęs
Baltųjų dobiliukų vėją...*

*Matyti Kalviškiai, Stašionys,
Begunavas,
Kur dirbantį žmogus nesijaučia
nesavas.*

*Aplink alksnynai ir beržynai,
Ir amžinai žaliuojantys pušynai.
Kalvotos dirvos, kreivos sėžos
Ir pievose - grėbėjos gražios.
Toliau sodybų - beržo vantom
kvapnios pirtys
Ir šulinių svajingos senos svirtys.*

*O naktį Daugpilio pašvaistė,
Nušvitusi vylingai, skaisčiai,
Lyg sako tau: išves tave iš čia
Baisi gyvenimo kančia.*

*Klaidus pasaulis pavilios,
Ir niekad jau negrįši atgalios.
Prie tviskančių gyvuoju sidabru
Persvėto, Visagino, Dysnų ežerų.*

*Nuo aukšto Margavonių kalno
Toli matyti, kaip ant delno...
Prisiminimuose šviesi,
Širdie, tu vis dar tėviškėj esi...*

AUSTRIJOS PAŽADAI

vyriausybėje nedirbs.

Laisvės partijos vadovas taip pat yra sakęs kad "Waffen SS" veteranai buvę "padorūs gero būdo žmonės". Vėliau jis buvo priverstas atsiprašyti už šiuos pareiškimus.

Dviejų partijų vadovai, 183 vietų Austrijos parlamente kartu turintys 104 deputatus, dar nesulaukę prezidento palaiminimo, aiškiai pasakė, kad nepaisant triukšmo užsienyje, jų niekas nesulaikys nuo vyriausybės sudarymo.

65 mandatus turinčių socialdemokratų lyderis Viktoras Klima nuo spalio nesėkmingai stengėsi pratęsti 13 metų egzistavusią koaliciją su Liaudies partija.

Europos Parlamentas smerkia

Europos Parlamento nariai akivaizdžiai balsų persvara priėmė rezoliuciją, smerkiančią Laisvės partijos atėjimą į Austrijos vyriausybę. Griežtais žodžiais Austrijai leidžiama suprasti, kad visi jos ministrų veiksmai bus atidžiai stebimi.

Parlamento nariai pabrėžė, jog Austrijos pavyzdys visiems laikams pakeis Europos veidą ir suteiks papildomą impulsą kraštutiniams dešiniųjų judėjimams.

Taip pat pastebėta, kad Europos institucijos turi labai atsargiai elgtis, stengdamosi nesikišti į valstybės vidaus reikalus.

Keturiolika ES narių Austrijai pagrasino, kad įšaldys bet kokius dvišalius politinius kontaktus, jei nacių šūkius propagavusio J.Haiderio partija dirbs naujojoje vyriausybėje.

ES pirmininkaujančios Portugalijos pareiškime, kuris paskelbtas Sąjungos vardu, sakoma, kad Laisvės partijai patekus į valdančiąją koaliciją, keturiolika kitų ES šalių nutrauks dvišalius kontaktus su Viena, priešinsis

Austrijos paskyrimams į tarptautines organizacijas ir palaikys tik minimalų ryšį su Austrijos ambasadoriais.

Izraelis atšaukia ambasadorių

Izraelis pareiškė, jog neribotam laikui iš Vienos atšauks ambasadorių, kai tik Laisvės ir Liaudies partijų koalicija Austrijoje bus patvirtinta.

Izraelio prezidentas Ezeras Weizmanas sakė, kad žydų valstybė turi ypač budriai stebėti rasizmo ir antisemitizmo apraiškas pasaulyje.

Buvo paskelbta, jog Laisvės partijos lyderiui J.Haideriui nuo šiol draudžiama atvykti į žydų valstybę.

Sumažinti iki minimumo santykius su Austrija taip pat ketina Prancūzija ir Belgija.

Reikalauja naujų rinkimų

Austrijos socialdemokratai dar kartą paragino surengti pirmalaikius parlamento rinkimus. Tačiau apžvalgininkai nemano, kad tai būtų pagerinę padėtį. Daugelio jų nuomone, užsienio šalių kritika tik dar labiau didina J.Haiderio populiarumą.

1999 METŲ KANKINIAI

Praejusiais metais ilgą kankinių sąrašą pradėjo trys Angolos kankiniai - kunigas ir du katechetai, nužudyti Viešpaties Apsireiškimo - Trijų Karalių šventėje. Po jų praeitų metų sausio mėnesį kankiniai savo krauju palaistė Indijos, Kolumbijos, Santo Domingo ir Sierra Leone žemę. Daugiausiai misijonierių kankinių mirtimi mirė praeitų metų rugsėjo mėnesį net dešimt, gi devyni iš jų Rytų Timore. Viso per praeitus metus nužudyta 31 misijonierius, iš kurių 17 kunigų - 10 diecezinių ir 7 vienuoliai, 8 vienuolės, priklausę trims kongregacijoms, 4 seminaristai ir 2 katechetai. Žuvę misijonieriai buvo kilę: 10 iš Afrikos, 11 iš Azijos, ir po penkis iš Amerikos ir Europos.

Šią prielaidą patvirtina ir kai kurių austrų politikų raginimai neleisti užsienio šalims kištis į Austrijos vidaus politiką.

Kai kurie Austrijos dienraščiai skelbė, kad Europos Sąjunga skubiai ir įžūliai daro spaudimą Austrijai.

J.Haiderį lygina su velniu

J.Haiderį prie prezidento rūmų pasitiko tūkstančiai žmonių, skandavusių: "Haideris - fašistas".

Demonstrantai tokį pat šūkį išpurškė dažais ir ant Laisvės partijos būstinės, esančios netoli vyriausybės rūmų.

Austrijos sostinėje tūkstančiai demonstrantų protestavo prieš Laisvės ir Liaudies partijų sandėrį.

"Įrodyk, kad esi ištikimas Austrijai ir atsisakyk aljanso su velniu", - reikalavo demonstrantai iš W.Schusselio.

Į Austrijos prezidentą su prašymu neleisti J.Haideriui ateiti į valdžią kreipėsi ir grupė žydų, išgyvenusių nacių terorą Osvencimo koncentracijos stovykloje Antrojo pasaulinio karo metais.

Tačiau visi šie raginimai negalėjo būtų išgirsti, nes prezidentas neturėjo teisinių galių užverti neonaciams kelią į valdžią.

AP, Reuters, BNS, Elta

PADĖKOS PIETŪS

Iš kairės - Algis Šimkus, Edvardas Šidlauskas ir poetas Juozas Mikštas.
Foto: A.Vaitiekūno

Š.m. vasario mėn. 13 dieną Melbourne Lietuvių Namų svetainėje įvyko padėkos pietūs mūsų poetui Juozui Mikštui, kuris yra daug pasidarbavęs lietuviškuose dirvonuose. Amžiaus naštos spaudžiamas, jis pasitraukė iš Melb. Lietuvių Bibliotekos vedėjo pareigų, o taip pat iš "Tėviškės Aidų" ekspeditorių gretos. Jis tose abejose pareigose ilgus metus darbuos.

Kalbėjo ir dėkojo Apylinkės Bendruomenės V-bos pirm. Andrius Vaitiekūnas, ALK Federacijos pirm. Edvardas Šidlauskas ir Aust. Lietuvių Fondo pirm. Algis Šimkus. Poetas buvo apjuostas tautine juosta ir jam įteiktas jo foto - portretas. Juozas Mikštas atsidėkodamas ir atsisveikindamas paskaitė savo eilėraštį "Nostalgiškuose prisiminimuose", kuris čia spausdinamas.

Kankinystės vainiką 15 iš jų pelnė Afrikos žemyne - 6 Angoloje, 3 Sierra Leone, 2 Burundyje, 2 Kongoje, 1 Pietų Afrikoje ir 1 Gvinėjoje; 10 Azijoje - 9 Rytų Timore ir 1 Indijoje; 6 Amerikos žemyne - 4 Kolumbijoje, 1 Ekvadore ir 1 Dominikos Respublikoje.

Zinoma, šis praėjusių metų kankinių sąrašas yra nepilnas. Nežinomi kai kurių kankinių vardai, o kai kuriais atvejais ir pati kankinystė tik suponuojama, nes oficialiai kai kurie misijonieriai tebėra be žinios dingusiųjų asmenų sąrašuose.

Sanguis martyrum - semen christianorum; Kankinių kraujas - krikščionių sėkla. Žvelgdama į jau pasibaigusius metus kankinystės vainiką pelniusius savo vaikus Bažnyčia didžiuojasi jais ir meldžia, kad jų auka taptų palaimos versme daugeliui brolių ir seserų. Kaip sako Šventasis Tėvas, jų auka neturi būti užmiršta. Šių Jubiliejinių metų gegužės mėnesį bus švenčiama tikėjimo liudytojų diena. Popiežius paskelbs mūsų amžiaus kankinių sąrašą, į kurį bus įtraukti ir kitų seserių Bažnyčių - protestantų, anglikonų ir stačiatikių kankiniai.

LRTV

Branduoliniai ginklai

Vasario 4 d. Kremliuje laikinasis Rusijos prezidentas V.Putinas surengė Saugumo tarybos posėdį, kuriame buvo apsvartytas naujos Rusijos karinės doktrinos projektas, taip pat aviacijos ir laivų statybos bendroji strategija bei neatidėliojamos priemonės.

Pasak ginkluotųjų pajėgų generalinio štabo vado pirmojo pavaduotojo V.Manilovo, naujasis dokumentas svarbus tuo, kad dabar "konkrečiai ir aiškiai apibrėžtas požūris į branduolinį ginklą, kaip atgrasymo priemonę".

Remiantis šiuo dokumentu, Rusija gali panaudoti branduolinį ginklą "tik agresijos prieš ją ar jos sąjungininkus atveju".

"L.r."

Ivairios Žinios

Didžiosios Britanijos spauda pranešė, kad Velso princui Charles vis didesnį susirūpinimą kelia jo sūnaus William draugai ir aplinka.

Neseniai tarp tėvo ir sūnaus kilo konfliktas dėl princo William ketinimų 18-ąjį gimtadienį atšvesti Londono naktiniame klube.

Pasak "The Sunday Times", sosto įpėdinis princas Charles nesutiko su tokiu sūnaus noru ir siūlė jam pasikviesti ketelį draugų į vieną iš karališkosios šeimos dvarų. Į konfliktą, kilusį netrukus po Naujųjų Metų šventės, įsikišo karalienė Elizabeth II: ji pasiūlė, kad šventė būtų rengiama Vindzoro pilyje, netoli Londono.

Pasak spaudos, princui Charles susirūpinimą sukėlė mažiausiai trijų princo draugų prisipažinimas apie narkotikų vartojimą. Charles draugės Camillo Parker-Bowles sūnus Tomas taip pat prisipažino praeitį metų gegužės pabandęs narkotikų.

Vienas karališkajam dvarui artimas asmuo sakė, jog Charles nenori, kad būdamas gana pažeidžiamo amžiaus, William praleistų per daug laiko vietose, kur nesunkiai galima gauti narkotikų.

*****

Velso budistų pora nusprendė išbandyti savo jausmų tvirtumą susituokdami anglių kasykloje.

Trisdešimt ceremonijos svečių prie kasyklos Pietų Velse pasveikino tradicinis vyrų choras.

Išdalijus apsauginius šachtininkų šalms, svečiai kasyklos šachta leidosi į kelionę gilyn. Visi buvo su dujokaukėmis ir turėjo žibintus. "Mes manėme, kad bus labai romantiška nusileisti į šalies, su kuria taip susitapatini, gilumą", - teigė jaunikis Mark Lee.

Jo sužadėtinė Christina Gollged iš anksčiau pasirūpinimo lengvai skalbiamą burgundiško vyno spalvos vestuvine suknele, tačiau prie šachtininkų šalmo šydo nusprendė nesisėgti.

Sutuoktiniai, abu išpažįstantys budizmą, surengė vestuvių pobūvį vietos užkeigoje. Čia susirinkę svečiai stebėjo per televiziją transliuotus Velso ir Prancūzijos futbolo komandų rungtynių.

Medaus mėnesį ekscentriška Velso budistų pora vis dėlto nusprendė praleisti "ant žemės" - Tailandė.

*****

Populiarioji aštunto dešimtmečio Švedijos grupė ABBA atmetė milijardo dolerių vertės pasiūlymą po 17 metų sugrįžti į sceną.

Pasiūlymą buvusios grupės nariams pateikė JAV ir Didžiosios Britanijos konsorciumas, norėjęs kad ABBA surengtų 100 koncertų ir užsidirbtų iš savo populiarumo atgimimo.

Paauglių grupė "A-Teens" sugažino ABBA dainas į populiariausių dainų sąrašą viršūnes, pasiūlydama klausytojams savas "Mamma Mia" ir "Gimme Gimme" versijas. ABBA dainomis besiremiantis miuziklas "Mamma Mia" tapo nepaprastai populiarus Londono Vest Ende, iš karto padidinęs "ABBA Gold" albumo pardavimą.

Buvę ABBA nariai sakė, jog grupės populiarumas sugrįžo iš dalies todėl, kad grupė niekada nebesugrįžo į sceną.

ABBA išgarsėjo 1974 metais,

kai jų daina "Waterloo", "Eurovision" dainų konkurse laimėjo pirmą vietą. Grupė greitai išgarsėjo ir tapo pačia žinomiausia ir pelningiausia Švedijos eksporto preke.

Grupė ABBA, kaip ir jos narių Agnethos ir Bjorno bei Annos-Frid ir Benny santuokos, žlugo 1983-iaisiais.

*****

Vis daugiau gydytojų tvirtina, kad pernelyg liesi žmonės yra labiau linkę sirgti nei pilnesnio sudėjimo.

Įrodyta, kad labai liesų žmonių imuninė sistema yra silpnesnė, - tvirtino Bavarijos žemės medicinos valdybos prezidentas Helmutas Kochas.

Jo teigimu, liesi žmonės ne tik mažiau atsparūs infekcijoms - jie pažeidžiami emociškai.

Po dešimtmečių trukusios liesėjimo manijos gydytojai vis dažniau atkreipia dėmesį į normalų svorį. Pagal ankstesnius standartus iš savo ūgio reikėjo atimti 100 centimetrų, o likusią dalį pavertus kilogramais sužinoti savo normalų svorį.

Dabar gydytojai, skaičiuodami vyrų svorį, prie minėto skaičiaus yra linkę pridėti dar 10 procentų. Moterims siūloma pridėti tik 2-3 procentus.

*****

Vos kinai atšventė Naujuosius metus pagal savo kalendorių, kai prasidėjo kiti Naujieji metai, bet jau pagal budistų Mėnulio ir Saulės kalendorių.

Tibetiečiai, kurių dauguma išpažįsta Tibeto budizmą (lamaizmą), gyvena ne tik Tibete, bet ir Kinijoje. Šiose vietose buvo švenčiami Naujieji metai pagal Tibeto kalendorių, kuris remiasi senoviniu klasikiniu budistų kalendoriumi.

Šiomet naujieji metai prasidėjo vasario 6 dieną, pernai - vasario 17 dieną, o 1998 metais - vasario 26 dieną.

Naujųjų metų šventei nustatyti ir pačiam kalendoriui sudaryti, anot specialistų, reikia kartais net kelių mėnesių. Remiantis specifiniu Tibeto kalendoriumi, galima apskaičiuoti Saulės ir Mėnulio užtemimų datas, nustatyti, kada įvyks žemės drebėjimai ir užplūs kenksmingi vabzdžiai. Tokį universalų kalendorių senovės Tibeto astronomai įvedė maždaug pirmąjį Kristaus amžių.

Naujųjų metų išvakarėse lamaistų dvasininkai Tibeto sostinės Laasos svarbiausiose šventyklose meldėsi, kad būtų taika, kad žmonės ilgai gyventų ir sulauktų gero derliaus.

Apsivalę nuo visokių blogų dalykų, susikaupusių per metus, tibetiečiai, apsilvikę naujais drabužiais, o moterys dar ir su auksiniais papuošalais, kurie pagal senovinę tradiciją nešiojami per Naujuosius metus, lankėsi pas savo giminių ir bičiulių, vaišinosi sočiu tugu patiekalu ir kiniškais koldūnais.

*****

Vokiečių mokslininkams pagaliau pavyko įrodyti tai, kuo daugelis iki šiol tikėjo be jokių

įrodymų, - kad nuoširdus juokas yra geriausias vaistas.

Medicinos žurnalo "Arztliche Praxis" vasario mėnesio numeryje išspausdintame straipsnyje vokiečių mokslininkai tvirtina, kad jų atlikti eksperimentai įrodo, jog geras, nuoširdus juokas padeda atspalaiduoti visam kūnui, nuramina širdį ir sumažina kraujospūdį.

Juokas taip pat skatina rūgščių išsiskyrimą skrandyje, gerina virškinimą, mažina stresą ir stiprina žmogaus imuninę sistemą.

Keletas minučių nuoširdaus pakikimo atpalaiduoja protą, padeda atsikratyti nereikalingų minčių ir skatina darbo efektyvumą.

*****

Visagaliame seksui interneto vartotojų paieškose teko pasitraukti į antrą vietą - rodo nauja apklausa. Pasaulinio voratinklio naršytojai dabar labiausiai domisi MP3 - naujausia priemone, suteikiančia galimybę parsisiųsdinti iš interneto muziką.

Populiariausia interneto asmenybė yra dainininkė Britney Spears, užėmusi devintą vietą ir aplenkusi Pamela Anderson bei Jennifer Aniston. Labiausiai pageidaujamas filmas internete tebėra "Projektas: Bleiro ragana" ("The Blair Witch Project"). Tačiau populiariausių paieškų šimtuose yra ir pornografijos, ir kraujomaišos, ir zoofilijos.

Vis dėlto šios industrijos specialistai teigia, jog MP3 iškilimas į viršūnes rodo, kad internetas pagaliau subrendo.

"Nuomonė, kad internetas yra keistuolių prieglauda, nebeatitinka tiesos. MP3 populiarumas rodo, kas jis tapo milžinišku pramogų centru", - pareiškė "Lycos" Didžiosios Britanijos skyriaus vadovas Charles Walker.

*****

Buvusi grupės "Spice Girls" narė Geri Halliwell ir Mel C pirmąkart nuo 1998 metų dalyvaus tame pačiame koncerte.

Merginos dainuos labdaros koncerte Mančesteryje, kurį organizuoja vietinė radio stotis "Key 103". Surinktos lėšos atiteks miesto ligoninės "Christie" vėžinių ligų skyriui.

G.Halliwell, reklamuojama kaip pagrindinė koncerto "Music for Life" ("Muzika - gyvenimui") dalyvė, atliks savo naujausiu singlu išleistą dainą.

Mel C taip pat surengs pasirodymą. Tačiau buvusios vienos grupės narės vis dėlto nedainuos toje pačioje scenoje.

1998 metų gegužę grupę palikusi G.Halliwell, anksčiau žinoma kaip "Ginger Spice", pradėjo savo solinę karjerą. Mel C, dar vadinama "Sporty Spice", taip pat ėmėsi solinės karjeros, tačiau pasiliko grupėje.

*****

Gal būti, kad Leonardo Di Caprio atliks pagrindinį vaidmenį naujuose "Žvaigždžių karuose" ("Star Wars"). Filmo "Titanikas" žvaigždė buvo pakviestas pasikalbėti dėl vaidmens antroje trilogijos prieistorėje.

Režisierius George Lucas ieško aktoriaus, kuris pakeistų Jake

Lloyd.

L.Di Caprio aplankė G.Lucas jo Skaivolkerio rančoje San Franciske. Aktorius, beje, mano, kad tai dar nieko nereikia.

Naujausias L.Di Caprio filmas "Paplūdimys" ("The Beach") buvo filmuojamas Tailandė.

Kaprizingasis aktorius pareikalavo, kad filme būtų karštų meilės scenų.

*****

Viename Didžiosios Britanijos kalėjimų specialiai narkotikų paieškoms dresuotas policijos šuo buvo apkaltintas rasizmu.

Pasak didžiausio britų dienraščio "The Sun", pointerių veislės šuo Clydė'as buvo apkaltintas šališkumu, nes per kalėjimo lankytojų apžiūras nuolat pasirinkdavo vis tą patį azijietį.

Minėtasis vyriškis pareiškė protestą dėl tokio specialiai dresuoto šuns elgesio.

Kalėjimo darbuotojams nė karto nepavyko rasti narkotikų pas šį lankytoją, kuris nusprendė, jog šuo taip išskirdavo jį iš kitų tik dėl jo odos spalvos.

Nepatenkintas kalėjimo lankytojas kreipėsi į policiją po to, kai minėtasis pointeris atsitūpė prie jo šeštą kartą iš eilės.

*****

JAV dainininkė ir aktorė Barbara Streisand nutarė neberengti tikro garso koncertų, nes nebegali pakęsti kišimosi į jos asmeninį gyvenimą.

Kino filmo "Veidrodinis turi dvi puses" ("Mirror has Two Faces") žvaigždė teigia pavargusi nuo žiniasklaidos kritikos ir gandy apie jos asmeninį gyvenimą. B.Streisand tikisi, kad kai nustos dainuoti "gyvai", ją paliks ramybė.

Nors ir pageidauja nebedalyvauti koncertiniuose turnė, dainininkė kovą surengs pasirodymus Sidnėjuje ir Melburne. Tai bus pirmieji jos koncertai už Amerikos ir Didžiosios Britanijos ribų.

*****

Nauja britų vyrų karta niekaip negali palikti namų ir paleisti mamos sijono. Tai aiškėja iš Nacionalinės statistikos tarnybos ataskaitos.

Beveik trečdalis 20-34 metų anglių vyrų tebegyvena kartu su tėvais, rašoma ataskaitoje. Tuo tarpu tokių moterų yra tik šeštadalis.

Be tėvų namų komforto neapsieinančių vyrų per 20 metų pagausėjo 15 procentų.

"Ar savo noru, ar dėl ekonominės būtinybės daug jaunuolių, ypač vyrų, tebegyvena savo tėvų namuose", - rašoma ataskaitoje. Dar viena šio reiškinio priežastis galėtų būti ta, kad dabar poros tuokiasi vėliau.

*****

Pietų Korėjos informacijos ir komunikacijos ministerija viliasi, kad naujas žibuoklėmis kvėpiantis rašalas vėl paskatins jaunuolius rašyti laiškus, nes elektroninio pašto laikais šis malonus dalykas tapo visiškai nepopuliarus.

Kvėpiantis rašalas bus naudojamas antspauduojant vokus, kuriems specialiai sukurti keturi nauji pašto ženklai su retų rūšių gėlių piešiniais.

Ministeriją teigia, kad tokių vokų kvapas išsilaiyks tris mėnesius.

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Praeitą sekmadienį, vasario mėn. 20 d. Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčia šventė 100 metų jubiliejų. Tai viena iš gražiausių bažnyčių ne tik Melbourn, bet ji gali, vyskupo išsireiškimu, lygintis ir varžytis su kitomis Australijos bažnyčiomis. Pamaldose dalyvavo daug žmonių iš kitų parapijų, o kartu ir mūsų tautinė parapija. Pakiliai giedojo mūsų bažnytinis choras, vad. Z. Prašmutaitės. Su vyskupu šv.

Mišias koncelebravo, be vietos klebono, ir mūsų kun. J. Petrauskas. Dėkojame visiems lietuviams, kurie šiose iškilmėse dalyvavo.

Kunigui ir parapijai aukojo:
100 dol. Valė Ročius; po 55 dol. S. Bakaitis, A. Volkas; 45 dol. St. Stankūnavičius, 30 dol. V.M. Didelis, 5 dol. P. Jakus.

Visi aukotojai prisiuntė ir "Tėviškės Aidių" prenumeratas. Širdingai visiems dėkojame.
Parapijos Taryba

ATVYKSTA VYSK. RIMANTAS NORVILA

Kas metai Australijos lietuviams katalikams rekolekcijas praveda atvykęs kunigas iš kitur. Šiais metais Australijos lietuviams rekolekcijas praves vysk. Rimantas Norvila. Jis yra gimęs 1957 m. gruodžio 2 d. Baigęs kunigų seminariją, dirbo Kauno arkivyskupijos kancleriu, o 1997 birželio 29 konsekruotas, kartu su kun. Eugenijum Bartuliu, vyskupu. Šiuo metu yra arkivyskupo Sigitto Tamkevičiaus SJ padėjėjas.

Praeitais metais sėkmingai pravedė rekolekcijas Š. Amerikos lietuviams.

Vysk. R. Norvila į Australiją atvyksta š. m. kovo 7 d. Rekolekcijos Australijos lietuviams katalikams numatoma pravedti sekančia tvarka:

Pertho lietuviams - kovo 11 ir 12.

(Į Perthą iš Adelaidės atvyksta kovo 9).

Adelaidės lietuviams - kovo 17, 18 ir 19.

(Į Adelaidę iš Pertho atvyksta kovo 14 ar 15).

Sydnejaus lietuviams - kovo 25 ir 26.

(Į Sydnejų atvyksta iš Adelaidės kovo 23).

Brisbanės lietuviams - balandžio 1 ir 2.

(Į Brisbanę iš Sydnejaus atvyksta kovo 30).

Melbourno ir Geelongo lietuviams - balandžio 8 ir 9.

(Į Melbourną atvyksta iš Sydnejaus bal. 6).

Hobarto ir Launcestono lietuviams - balandžio 15 ir 16.

(Į Hobartą atvyksta iš Melbourno balandžio 13).

Visi Australijos lietuviai katalikai yra kviečiami gausiai dalyvauti pravedamose rekolekcijose, nes tai reta proga pasiklausti jauno Lietuvos vyskupo žodžio ir atlikti metinę kataliko pareigą.

Kun. J. Petraitis MIC
Aust. Liet. Kat. Kunigų Koordinatorius

Paslaptingas reiškiny

Vienas paslaptingiausių gamtos reiškinių - kamuolinis žaibas - seniai traukia mokslininkų dėmesį.

Gali būti, kad pagaliau Naujosios Zelandijos fizikams pavyko rasti jo prigimtį paaiškinančią teoriją, kuri paskelbta tarptautiniame mokslo žurnale "Nature".

Christchurch universiteto tyrėjai John Abrahamson ir James Dimiss tiki, kad ryškiai šviečiantys, plevenantys ore ir jau viduramžiais aprašyti kamuoliai yra minkštesčiai degančio silicio kamuoliai, susidarantys įprastam žaibui trenkus į žemę.

"Dažniausiai kamuoliniai žaibai stebimi lauke perkūnijos metu; taigi pirmiausia žaibas trenkia į žemę", - aiškino J. Abrahamson BBC radijui.

"Stabėdami, ką daro žaibas

gruntui, matome, kaip jis skverbiasi gilyn į gruntą, iš kurio ima kilti karšti garai, o šie, žaibo smūgiui pasibaigus, atsiplėšia nuo grunto paviršiaus lygiai taip pat, kaip rūkalius išpučia lūpomis tabako dūmus", - pasakojo mokslininkas.

Anot mokslininkų, kas šimtas žmogus yra matęs kamuolinį žaibą, bet lig šiol niekas darai nėra paaiškinęs jo susidarymo principo.

Dažniausiai toks žaibas aprašomas esantis golfo ar paplūdimio žaidimų kamuolio dydžio; jis apie 15 sekundžių plevena ore, neaukštai nuo žemės.

Kamuolio spalva būna įvairi, dažniausiai - balta ar gelsva švytėjimo intensyvumas primena 100 vatų elektros lempuotę.

Žurnale "Nature" paskelbtame straipsnyje J. Abrahamson ir J. Dimiss pasiūlė

TOBIN BROTHERS
a better way

Since 1934 Tobin Brothers has provided specialist funeral service to the Melbourne Catholic Community. Today this tradition of service continues at any of our 17 Melbourne Branches.

Head Office:

NORTH MELBOURNE 189 Boundary Road **9328 3999**

Member AFDA

PADEKA

Mylimai tetai ELENAI ŽIŽMARAITEI mirus, dėkojame Corpus Christi bažnyčios klebonui Vincent Le už atnašautas gedulingas mišias ir palydėjimą į Fawknor krematoriumą.

Širdingas ačiū p. Alenai Karazijienei už prasmingus atsisveikinimo žodžius, pasakytus prie E. Žižmaraitės karsto Melbourno Socialinės Globos Moterų Draugijos ir savo šeimos vardu.

Labai didelę padėką reiškiamo Melbourno Socialinės Globos Moterų Draugijos narėms už paruoštus šermenis.

Mūsų nuoširdžiausia padėka visiems mūsų draugams ir pažįstamiems, pareiškusiems užuojautą žodžiu, raštu ar gėlėmis ir dalyvavusiems gedulingose mišiose bei atsilankiusiems į šermenų pietus.

Milda Didelienė ir šeima

Padainuokime!

Vladas VIJEIKIS

Senovės žinovai tvirtina, kad Lietuva yra dainų šalis. Net ir dalį Lietuvos vadiname Dainava.

Tą tvirtiname ir mudu su Florijonu. Mat mėgstame prisidėti prie dainų. Ypatingai po gėrimų paskatinimo. Pavydėlininkai ir kitokie nediplomuoti kritikai, sako, kad mes labai greit išsklystame iš melodijos. O gal mes norime patobulinti melodiją, o gal pridėdame savo kūrybos? Tai yra mūsų dainos "interpretacija".

Solistai dainuoja dainas ir arijas iš operų. O mudu pasitenkiname liaudies dainomis. Taigi tomis, kurias paveldėjome iš senelių.

Tad dažnai panagrinėjame dainų turinį ir kartais surandame kai kurių netikslumų ir nutolimo nuo dabartinės realybės. Štai visiems labai gerai žinoma daina apie šaltysių, kuris turėjo tris sūnelius ir gyveno šalia vieškelio. Jo sūnūs buvo visi trys kaip vienas. Taigi buvo trynukai. Ir kaip ten buvo, kaip nebuvo, bet šaltysius išvažiavo į Alvitą pirkti dūdos, skripkos ir pyrago. Aišku, kad jis buvo našlys. Nes juk žmona būtų pyragą iškepusi. Taigi nuvažiavo į Alvitą ir, kaip pridera, sustojo karčiameje. To dainoje neminama, bet reikia susiprotėti. Aišku, kad grįžo be dūdos, be skripkos ir be pyragėlio. Čia labai aišku ir realu: pabuvus karčiameje - pritrūksta pinigų.

Kitoje dainoje dainuojame

savo teoriją. Anot jų, žaibo smūgio į gruntą taške išsiskiria didžiulė energija, kurie suskaido grunte esantį silicio ir anglies mišinį į silicį ir jo junginius su deguonimi ir anglimi.

Beje, panašų procesą panaudoja technologai, išgaunantys gryną silicį iš smėlio.

Tuomet silicis virsta mikrodalelėmis. Šios jungiasi į savotiškas grandines, kurias kelia aukštyn nuo žemės oro srovės, aiškina straipsnio autoriai. Kylančios dalelės lėtai dega ir išskiria šilumą bei šviesą.

Kol kas mokslininkams dar nepavyko patvirtinti šios teorijos eksperimento sąlygomis laboratorijoje. Vis dėlto jie mano, kad tokia teorija patikimai paaiškina dažnai matomo reiškinių eigą.

"L.r."

"Ne kiekvienas, kuris man šaukia: "Viešpatie, Viešpatie!", įeis į dangaus karalystę, bet tik tas, kuris vykdo mano dangiškojo Tėvo valią". (Mat 7, 21)

apie klevelį ir prašome vėjelį, kad nepūstų ir netrukdytų poilsio berneliui, kuris atgulė atokačio. Bet vėjelis papūtė, sujudino šakas ir pakėlė triukšmą. Bernelis pabudo ir tuojau ėmėsi ruoštis į karą. Tėvas ištraukė iš palėpės kalaviją. Mergelė davė juostą - kalavijui prie šono prisirišti. Sesulė iškepė gaidį kelionci. Bernelio motulė verkė. Dainose visos motulės verkia. Ir taip bernelis išėjo į karą.

Labai pakiliai dainuojame dainą "Šeriau žirgelį". Čia bernelis kreipiasi į žirgelį, kad jis nuneštų jį per pusantros valandėlės šimtą mylių. Neįmanoma. Bet žirgelis - nekvailas. Jis sako: "nunešt nunešiu, parnešt - parnešiu, jei pašersi avizlėm..."

Labai menkai patikima daina apie du broliukus kunigus ir du broliukus urėdus. O vargšėlė sesulė grėbia šienelį. Tikrame gyvenime taip nebūtų. Sesulė būtų sekretorė valščiaus raštinėje, dažytų nagelius ir vaizduotų labai mokyta. O tie jos broleliai - baisūs tinginiai. Ne tik nesirūpina savo sesule, bet ir grėblę atsisako taisyti. Čia motulė tikrai turėtų verkėti, bet apie tai visai neminama.

"Išoko oželis į rūtų darželį". Atsitinka. Sesulė nuliūdusi, kad rūtėlis - išmindžiotos. Tėvelis keikiasi, kad reikės tvorą taisyti. Įsidėmėtina, kad dainose visi žirgeliai - bėri. Ir kodėl tik žirgeliai? Visai neminimos kumelės, o juk sakoma, kad jos - geresnės darbininkės, negu žirgai.

Vienoje dainoje bernelis aiškina, kad jis - nei pijokėlis, nei laidokėlis. Bet mergelė, atrodo, patyrusi ir aiškiai atsako, kad jis gali pragerti ją jauną ir nuo baltų rankelių žiedelius.

Visiškai nereali daina "Aš su savo boba išėjau grybauti, radau baravyką, negaliu išrauti". Aišku, kad tą dainą labai mėgsta grybautojai, bet ji - labai toli nuo realybės.

"Dirva"

GRIPŲ EPIDEMIJA

Gripo epidemija apima vis didesnę šalies dalį. Epidemija paskelbta dar keturiuose šalies rajonuose - Jurbarko, Ignalinos, Kėdainių ir Jonavos.

Jurbarko per pastarąsias septynias dienas 10 tūkst. gyventojų teko 103 sergantįji gripu ir ūmiomis kvėpavimo takų ligomis.

Ignalinos rajone šis skaičius siekė 100,5, Jonavoje ir Kėdainiuose - po 117.

Epidemija skelbiama, kai suserga 100 iš 10 tūkstančių gyventojų.

Prieš gripą kol kas atsilauko tik vakariniai šalies rajonai. Klaipėdoje sergamumo rodiklis - 69 dešimčiai tūkstančių gyventojų. "L.r."

Taiki dvikova su "Williams"

Vilniaus universiteto rektorius R.Pavilionis maloniai priėmė „Williams International“ prezidentą J.Bumgarnerį, kurį praėjusį rudens spaudoje pavadino Didžiuoju prievartautoju. P.Lileikio nuotr.

Žydrūnas DAMAUSKAS
Kęstutis GEČAS

Pasitikite savo kabinete

Vienas didžiausių Lietuvos sandorio su "Williams" priešininkų Vilniaus universiteto rektorius Rolandas Pavilionis universitete susitiko su "Williams International" prezidentu Johnu Bumgarneriu, kurį praėjusį rudens pavadino Didžiuoju prievartautoju.

Į susitikimą J.Bumgarneris atvyko lydimas dviejų asmenų sargybinių. R.Pavilionis jį pasitiko savo kabinete.

Pasikeitę mandagumo frazėmis ir paspaudę rankas, oponentai susėdo ant kampe stovėjusių minkštasuolių. Niekas neprieštaravo, kad pokalbio klausytųsi žurnalistai. Pokalbis vyko anglų kalba.

Atsisakė rektoriaus kavos

Diskusija dėl naftos ūkio buvo nutrūkusi tik kartą, kai R.Pavilionis pasiūlė sveičiui kavos ar arbatos. Tačiau J.Bumgarneris vietoj kavos paprašė paprasto vandens.

Pokalbį pradėjo R.Pavilionis, jis pristatė save ir Vilniaus universitetą. Bet po kelių minučių J.Bumgarneris be užuolankų paklausė, kodėl Lietuvoje neigiamai vertinamos "Williams" investicijos.

R.Pavilionis žvelgė pro šalį

Rektorius buvo pasirengęs tokiam posūkiui, nes turėjo pasirašęs kalbą. Kalbėdamas R.Pavilionis beveik visą laiką žiūrėjo kažkur pro šalį, nes jam teko nuolat žvilgtelėti į ant salo gulintį tekstą.

J.Bumgarneris įdėmiai klausėsi, rankomis parėmęs smakrą. Iš šalies atrodė, kad jis sėdi susimąstęs - jis nuolat žiūrėjo prieš save.

Tačiau kelis kartus mimika ir gestais amerikietis parodė, jog klausosi. Rektoriaus teiginys, kad derybos dėl naftos tiekimo "Mažeikių naftai" yra bevaisės, "Williams" prezidentui sukėlė šypseną.

Nors pokalbis vyko labai mandagiai ir diplomatiškai, į kai kuriuos rektoriaus teiginius J.Bumgarneris reagavo gyviau, kartodamas trumpą sakinį: "Tai netiesa".

Pavadino prievartautoju

Prieš pasirašant sutartį dėl "Mažeikių naftos" akcijų pardavimo spalio mėnesį, Nepriklausomybės aikštėje įvykusiame mitinge "Pabusk

Lietuva!" nuo Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos laiptų R.Pavilionis "Mažeikių naftos" pardavimą "Williams" vadino "gėdingu sandoriu".

Jis teigė, kad šis sandoris - politikų paskutinis juodas darbas, kuris gali parklūpyti mūsų švietimą ir mokslą, mūsų ūkį, mūsų laisvę ir nepriklausomybę ir mus pačius.

R.Pavilionis sandorį su "Williams" ne vieną kartą kritikavo ir spaudoje. "Kas yra mūsų atsikūrusios jaunos valstybės sąvadautojai? Šiandien tie, kurie Seime ir Prezidentūroje patsidavė, norėjo ir nori mus parduoti "Williams". Kaip kokius Amerikos indėnus. Už viskio butelį. Už dolerį", - spalio pabaigoje teigė R.Pavilionis. "L.R."

Pasaulio piligrimas

Romoje šiomis dienomis išleista nauja knyga apie popiežiaus Jono Pauliaus II apaštalinės kelionės, "Jonas Paulius II - pasaulio piligrimas" - taip pavadintas leidinys kalbų ir pamokslų ištraukomis bei gausiomis fotografijomis pasakoja apie 89 apaštalinės kelionės, į kurias Šventasis Tėvas leidosi per 21 pontifikato metus. Popiežius yra apkeliavęs visą pasaulį, pasiekdamas labai tolimas, kartais net labai maži žinomas vietas, nešdamas evangelinio padaršimo ir meilės žodžius visų tautų žmonėms. Veikale taip pat pateikiama Jono Pauliaus II biografija. Veikalo sudarytojų - Juan Navarro Alcantara, Margarita Alvarez Gohland ir Arturo Ortega triušas jau spėjo susilaukti tarptautinio įvertinimo. Knyga jau yra išversta į 7 kalbas. Vienas iš veikalo sudarytojų mūsų radijui pasakojo, kad knygos tikslas - popiežiaus žodžiais ir vaizdais iš jo susitikimų su įvairiausių tautų atstovais - paliudyti Bažnyčios artumą žmonėms, akcentuoti meilės ir brolystės demensiją Bažnyčios santykiuose su žmonėmis. Kai popiežius lankosi kurioje nors šalyje, apie vizitą rašo laikraščiai, vaizdus rodo televizija. Bet pasibaigus kelionėms tarsi viskas išnyksta. Naujasis veikalas stengiasi suteikti skaitytojams progą įsidėmėti, kas buvo svarbiausia popiežiaus kelionėse, įsimastyti į jo pamokymus.

Vatikano Radijas

"Saulė švyti nesuskaičiuojamais spinduliais, bet šviesa yra viena, medis išauga į gausybę šakų, bet iš tvirtų šaknų teka tie patys savyai, iš vieno šaltinio ištryksta daug upokšnių, kurie, regis, gausingai išteka į visas puses, tačiau šaltinis lieka vienas ir tas pats".

TEISMAI DARO KLAIĐŲ

Vasario 1-osios vakarą, Dievui pašvęsto gyvenimo Jubiliejaus išvakarėse, Romos Koliziejus visą naktį buvo apšviestas. Ne kartą buvome minėję savo laidose kad šiais jubiliejiniais šventaisiais metais organizacijų ir asociacijų, kovojančių dėl mirties bausmės panaikinimo pasaulyje iniciatyva, Koliziejus apšviečiamas kai kur nors pasaulyje panaikinama ar bent sustabdoma mirties bausmės vykdymas. Šį kartą žinia apie mirties nuosprendžių vykdymo sulaukymą pasiekė iš Jungtinių Amerikos Valstijų. Illinois valstijos gubernatorius George Ryan nusprendė sulaukyti mirties nuosprendžių vykdymą, šį savo žingsnį motyvuodamas būtinybe patobulinti valstijos teisinę sistemą ir pareiškdamas, jog nori išsiaiškinti, kodėl valstijos teismai daro tiek daug klaidų. Nuo 1977 iki šių metų Illinois valstijoje buvo paleisti į laisvę 13 asmenų, nuteistų aukščiausia bausme, vėliau išaiškėjus, kad jie yra visiškai nekalti. Šis skaičius yra didesnis už per tą patį laikotarpį įvykdytą mirties nuosprendžių skaičių. Didelis teisminių procesų klaidų skaičius verčia įsigilinti į tų klaidų priežastis. Didžiausio atgarsio sulaukęs atvejis įvyko pernai, kai Čikagos universitete žurnalizmą studijuojančių studentų grupėi pavyko įrodyti Anthony Porter nekaltumą ir pastarasis buvo paleistas iš kalėjimo. Šis žmogus už niekada nepadarytą nusikaltimą buvo išlaikytas kalėjime 15 metų ir iki mirties nuosprendžio įvykdymo jam buvo likę vos dvi dienos. Mirties bausmės priešininkai teigia, jog ne tik Illinois valstijoje, bet ir visose

Jungtinėse Valstijose pasitaiko labai paviršutiniškais motyvais pagrįstų teismo nuosprendžių. Illinois valstijos gubernatorius George Ryan žurnalistams sakė, kad jis vis tik yra "už" mirties bausmę. O galutinį sprendimą dėl mirties bausmės taikymo valstijoje jis priims tik susipažinęs su specialios tyrimus atliekančios komisijos išvadomis.

Toliau tęsiant tą pačią temą apie pasmerktuosius mirties bausmei, verta paminėti išskirtinę Filipinų vyskupų iniciatyvą. Po pasaulį keliaujančios šventosios Kūdikėlio Jėzaus Teresės relikvijos pasiekė ir Filipinus. Vasario 1 d. šventosios relikvijas du filipiniečiai vyskupai Ramon Arguelles ir Jess Mercado palydėjo į netoliese Manilos esantį griežto režimo Bilbid kalėjimą, kuriame kalio virš 4 tūkstančių kalinių, iš kurių 33 laukia mirties bausmės įvykdymo. Vyskupas Ramon Arguelles priminė, kad pirmuoju šv. Teresėlės dvasiniu sūnumi galima laikyti nusikaltėlį Pranzini, žmogžudį, pasmerktą giljotinai, prieš nuosprendžio įvykdymą atsivertęs ir apgailėjusį savo kaltes, kaip prašė savo maldose šventoji vienuolė iš Liseaux. Prieš atgabenant šventosios relikvijas į kalėjimą, virš jo praskridęs lėktuvas pabėrė rožių žiedlapių. Kaliniai dalyvavo kalėjimo kapeliono aukotose mišiose, meldėsi prie šventosios relikvijų. Išlydint relikvijas iš kalėjimo, kaliniai taip pat bėrė žiedlapius ant relikvijų urnos. Kalėjimo kapelionas pastebėjo, jog šis renginys kaliniams padarė didžiulį įspūdį ir būtų puiku, kad juos dažniau aplankytų šventieji!

LRTV

Norėtų imtis kino verslo

Kadenciją baigiantis JAV prezidentas Bill Clinton leido suprasti, kad, baigęs savo kadenciją, jis su malonumu vadovautų Amerikos kino pramonės asociacijai.

"Aš apie tai dar rimtai negalvoju, - pareiškė jis, atsakydamas į tiesų laikraščio "Chicago Sun-Times" reporterio klausimą, - bet norėčiau atsidurti tokioje vietoje, kur galėčiau pamatyti visus į ekranus išleidžiamus filmus".

Žinią, kad 53 metų B.Clinton po metų galėtų pakeisti dabartinį asociacijos prezidentą Jack Valenti, praėjusių metų gruodį pranešė žurnalas "The New Yorker". Pasak jo, 78 metų J.Valenti jau ketina pailsėti. Pats J.Valenti interviu žurnalui pareiškė norįs, kad jo įpėdinis turėtų "tarptautinę reputaciją" ir darbo "politikos sferoje" patirtį.

Anot jo, B.Clinton, eidamas asociacijos prezidento pareigas, turėtų kur kas daugiau galimybių susipažinti su "žaviomis pramogų verslo moterimis" negu užimdamas "kokį nors nuobodų postą vienoje iš korporacijų".

JAV prezidentas interviu "Chicago Sun-Times" taip pat prisipažino, kad vaikystėje stengėsi nepraleisti nė vieno naujo filmo. Tais laikais, pasakė jis, bilietas į kino teatrą kainavo 10 centų.

Iš senesnių matytų filmų jam didžiausią įspūdį padarė juosta "Orkestrantai", pasakojanti apie tris žydus ir tris katalikus, kurie subūrė džiazo ansamblį Vokietijoje dar prieš fašistų atėjimą į valdžią.

Vietos stebėtojai, komentuodami gandus apie B.Clinton planus, pažymi, kad priimti tokį sprendimą jį gali paskatinti ir būsimas darbo užmokestis.

Vadovaudamas asociacijai B.Clinton gautų ne mažiau kaip 1 milijoną dolerių per metus. Tai būtų neblogas priedas prie prezidento pensijos, kurią sudaro beveik 152 tūkstančiai dolerių. "L.R."

Sulaukė Rusijos laivą

Rusija vasario 4 d. pareikalavo nedelsiant paleisti Rusijos tanklaivį, kurį JAV karinės jūrų pajėgos sulaukė Ormuzo sąsiauryje.

Tai pranešė Rusijos užsienio reikalų ministras Igoris Ivanovas. Pasak jo, Rusija supranta būtinybę kontroliuoti ar nepažeidžiamos sankcijos Irakui, bet tai nėra dingstis tiek laiko laikyti Rusijos tanklaivį.

Jeigu JAV nustatys, kad iš Rusijos tanklaivio paimtų mazuto mėginių sudėtis atitinka Irako naftos produktų sudėtį, laivas gali būti konfiskuotas.

Pasak JAV karinės vadovybės atstovo Bahreine, jeigu pasitvirtins, kad krovinyje yra kontrabandinis, įgulai bus pasiūlyta palikti tanklaivį ir grįžti tėvynę, o pats laivas gali likti trečiosios valstybės žinioje, jis bus inspektuojamas. "L.R."